ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, le 16 septembre 1994, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 30 novembre 1966 fixant les conditions de délivrance des certificats de connaissances linguistiques prévus à l'article 53 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative coordonnées le 18 juillet 1966 (IX)", a donné le 23 novembre 1994 l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 16 september 1994 door de Minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 november 1966 tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis voorgeschreven bij artikel 53 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken samengevat op 18 juli 1966 (IX)", heeft op 23 november 1994 het volgend advies gegeven :

Observation préalable.

Contrairement à la situation prévalant pour les examens écrits ou pour les parties écrites d'examens linguistiques (1), aucune disposition du projet ne fixe, même dans ses grandes lignes, le programme des épreuves informatisées dont il permet l'organisation. Cette lacune revient, pratiquement, à laisser au secrétaire permanent au recrutement le soin de déterminer presque complètement le contenu et la nature de ces épreuves. De ce point de vue, le projet appelle de nettes réserves. En effet, parmi les dispositions relatives à la délivrance des certificats de connaissances linguistiques, celles qui déterminent les aspects essentiels du programme des examens linguistiques ou des épreuves qui les composent ne sauraient être assimilées à des simples mesures accessoires ou de détail qui pourraient faire l'objet d'une telle délégation.

Le projet - ou tout au moins son article 6 - devrait donc être complété de manière à ce que, comme pour les examens écrits, l'arrêté royal du 30 novembre 1966 fixant les conditions de délivrance des certificats de connaissances linguistiques prévus à l'article 53 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative coordonnées le 18 juillet 1966 précise lui-même la nature des prestations exigées des personnes qui présentent un examen informatisé de leurs connaissances linguistiques.

---

(1) Voyez les articles 7, alinéa 2, 8, alinéa 1er, 9, § 2, alinéa 2, 11, alinéa 1er, 12, § 1er, alinéa 1er, 13, alinéa 1er, et 14 de l'arrêté royal du 30 novembre 1966 fixant les conditions de délivrance des certificats de connaissances linguistiques prévus à l'article 53 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative coordonnées le 18 juillet 1966.

Il appartiendra au Gouvernement d'être d'autant plus attentif à cette observation que le contentieux des examens au Secrétariat permanent de recrutement devant la section d'administration du Conseil d'Etat est relativement important par son volume et que la constatation, par la section d'administration, de l'illégalité de l'arrêté royal organisant les examens informatisés pourrait avoir de redoutables conséquences en cascade.

*

* *

Examen du projet.

Préambule.

Si la modification apportée à l'article 21 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative coordonnées le 18 juillet 1966 par l'article 19 de la loi du 22 juillet 1993 portant certaines mesures en matière de fonction publique peut apparaître, dans une certaine mesure, comme l'un des fondements de l'arrêté en projet, il serait indiqué de toute façon, conformément à l'usage, de ne pas viser, dans le préambule, le texte modificatif, mais bien le texte modifié.

Les alinéas 1er et 2 devraient donc être fusionnés en un seul alinéa rédigé comme suit :

"Vu les lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966, notamment l'article 21, § 4, modifié par la loi du 22 juillet 1993, et l'article 53;".

Article 6.

1. Comme les règles qu'il énonce concernent le remplacement, par des épreuves informatisées, de l'ensemble des examens écrits ou parties écrites d'examens organisés en vertu du chapitre IV de l'arrêté royal du 30 novembre 1966, l'article en projet devrait, plutôt que figurer dans la section 8 ou 9, être placé dans une subdivision distincte dudit chapitre IV. Aussi est-il proposé, sous réserve de l'observation préalable, de rédiger la phrase liminaire comme suit :

"Art. 6. Dans le chapitre IV du même arrêté, modifié par l'arrêté royal du 28 mars 1990, sont insérés une section 8bis et un article 14ter rédigés comme suit :

"Section 8bis. Epreuves informatisées.

Article 14 ter ...".

2. Comme il se borne à rappeler à propos des épreuves informatisées un principe que l'article 6 de l'arrêté royal du 30 novembre 1966 énonce déjà pour l'ensemble des examens linguistiques, l'article 14ter, alinéa 2, en projet, est dépourvu d'utilité et devrait donc être omis.

3. Le texte néerlandais de l'article 14ter, alinéa 3, en projet (devenant l'alinéa 2), devrait être rédigé en tenant compte de l'observation faite dans la version néerlandaise du présent avis.

4. L’examen informatisé étant organisé, non pas en application des articles 9, §§ 2 et 3, 12 et 13, de l’arrêté royal du 30 novembre 1966, mais en lieu et place de la partie écrite des examens visés par ces articles, il paraît préférable, encore une fois sous réserve de l’observation préalable, de rédiger l’article 14ter, alinéa 4 (devenant 3), en projet comme suit :

"Le candidat qui a réussi la partie informatisée des examens prévus par les articles 9, §§ 2 et 3, 12 et 13 est, aux conditions fixées par ces articles, dispensé de présenter à nouveau cette épreuve".

Voorafgaande opmerking.

In tegenstelling tot de situatie die geldt voor de schriftelijke examens of voor de schriftelijke gedeelten van taalexamens (1), legt geen enkele bepaling van het ontwerp, zelfs niet in grote lijnen, het programma van de computergestuurde examens vast waarvan het de organisatie mogelijk maakt. Deze leemte komt er in feite op neer dat het aan de vaste wervingssecretaris wordt overgelaten om de inhoud en de aard van die examens nagenoeg volledig te bepalen. Uit dat oogpunt moet bij het ontwerp een uitdrukkelijk voorbehoud worden gemaakt. Van de bepalingen betreffende het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis, kunnen de bepalingen tot vastlegging van de wezenlijke kenmerken van het programma van de taalexamens of van de gedeelten waaruit zij bestaan, immers niet gelijkgesteld worden met louter bijkomstige maatregelen of detailkwesties waarvoor zulk een opdracht van bevoegdheid mogelijk zou zijn.

Het ontwerp - of op zijn minst artikel 6 ervan - zou dan ook zo moeten worden aangevuld dat, zoals voor de schriftelijke examens, het koninklijk besluit van 30 november 1966 tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis voorgeschreven bij artikel 53 van de wetten op het gebruik van de

---

(1) Zie de artikelen 7, tweede lid, 8, eerste lid, 9, § 2, tweede lid, 11, eerste lid, 12, § 1, eerste lid, 13, eerste lid, en 14 van het koninklijk besluit van 30 november 1966 tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis voorgeschreven bij artikel 53 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, samengevat op 18 juli 1966.

talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, zelf de aard bepaalt van de prestaties die worden geëist van de personen die een computergestuurd examen over hun taalkennis afleggen.

De Regering dient des te meer aandacht te hebben voor deze opmerking daar het aantal geschillen over examens bij het Vast Wervingssecretariaat ter zake waarvan de afdeling administratie van de Raad van State geadieerd is, vrij groot is en daar als de afdeling administratie vast zou stellen dat het koninklijk besluit tot organisatie van de computergestuurde examens onwettig is, zulks een reeks schrikwekkende gevolgen zou kunnen hebben.

*
* *

Onderzoek van het ontwerp.

Aanhef.

Hoewel de wijziging die in artikel 21 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, is aangebracht door artikel 19 van de wet van 22 juli 1993 houdende bepaalde maatregelen inzake ambtenarenzaken, in zekere mate een van de rechtsgronden van het ontworpen besluit kan blijken te zijn, is het in ieder geval dienstig om, zoals gebruikelijk is, in de aanhef niet

te verwijzen naar de wijzigingstekst, maar naar de gewijzigde tekst.

Het eerste en het tweede lid moeten dan ook worden samengevoegd tot een enkel lid, luidende :

"Gelet op de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, inzonderheid op artikel 21, § 4, gewijzigd bij de wet van 22 juli 1993, en op artikel 53;".

Artikel 6.

1. Aangezien de regels die in het ontworpen artikel worden uitgevaardigd betrekking hebben op het door computergestuurde examens vervangen van alle schriftelijke examens of schriftelijke gedeelten van examens georganiseerd krachtens hoofdstuk IV van het koninklijk besluit van 30 november 1966, zou het ontworpen artikel, in plaats van in afdeling 8 of 9 te staan, ondergebracht moeten worden in een afzonderlijke onderverdeling van dat hoofdstuk IV. Onder voorbehoud van de voorafgaande opmerking wordt dan ook voorgesteld de inleidende zin als volgt te stellen :

"Art. 6. In hoofdstuk IV van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 28 maart 1990, worden een afdeling 8bis en een artikel 14ter ingevoegd, luidende :

"Afdeling 8bis. Computergestuurde examens
Artikel 14ter ...".

.../...

2. Aangezien het ontworpen artikel 14ter, tweede lid, niets anders doet dan in verband met de computergestuurde examens te herinneren aan een beginsel dat artikel 6 van het koninklijk besluit van 30 november 1966 reeds formuleert voor alle taalexamens, heeft dat ontworpen artikel geen nut en moet het dus vervallen.

3. In het ontworpen artikel 14ter, derde lid (dat het tweede lid wordt), schrijve men "zes tiende", in plaats van "6/10 den".

4. Aangezien het computergestuurde examen niet met toepassing van de artikelen 9, §§ 2 en 3, 12 en 13 van het koninklijk besluit van 30 november 1966 georganiseerd wordt, maar in de plaats komt van het schriftelijk gedeelte van de in die artikelen bedoelde examens, lijkt het, eveneens onder voorbehoud van de voorafgaande opmerking, raadzaam om het ontworpen artikel 14ter, vierde lid (dat het derde lid wordt), als volgt te redigeren :

"De kandidaat die geslaagd is voor het computergestuurde gedeelte van de examens bedoeld in de artikelen 9, §§ 2 en 3, 12 en 13, wordt onder de voorwaarden van die artikelen vrijgesteld van het andermaal afleggen van dat examengedeelte".

La chambre était composée de :

Messieurs de Heren	P. TAPIE,	premier président, eerste voorzitter,
	Y. BOUCQUEY, Y. KREINS,	conseillers d'Etat, staatsraden,
	J. van COMPERNOLLE, J.-M. FAVRESSE,	assesseurs de la section de législation, assessoren van de afdeling wetgeving,
Madame Mevrouw	J. GIELISSEN,	greffier, griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. TAPIE.

Le rapport a été présenté par M. P. ERNOTTE, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. R. HENSENNE, référendaire adjoint.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. P. TAPIE.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. ERNOTTE, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. R. HENSENNE, adjunct-referendaris.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

J. GIELISSEN.

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

P. TAPIE.